

Van bermtoerist tot stadsnatuur ambassadeur – zo 8 maart 2026

Ik sta hier vandaag met een hart vol dankbaarheid en eerlijk gezegd ook met een gezonde dosis verbazing. Want wie had gedacht dat mijn hobby als bermtoerist, bijen en wespen mij ooit hier zou brengen?

Verkiezbaar gesteld worden voor vrouw van het jaar 2026 is een eer die ik niet alleen draag. Het was een complete verrassing voor mij. Deze prijs is van iedere vrouw die ooit iets bouwde, beschermde of in beweging zette soms zonder dat iemand het opmerkte.

Mijn enthousiasme voor de natuur is voor velen van mijn omgeving inmiddels een bekend gegeven. Wie bijen leert kennen, ontdekt al snel dat het vrouwen zijn die de dienst uitmaken. Zij bouwen, verzamelen voedsel, zij houden de boel draaiende.

De mannen? Die spelen helaas nauwelijks een rol. Hun bijdrage beperkt zich tot het bewaken van genetische variatie. Meer zit er niet in voor ze. Als je je afvraagt hoe een Utopische wereld eruitziet die volledig door vrouwen wordt geleid, denk je waarschijnlijk niet meteen aan een wespennest. Maar niets is minder waar, laten we erin duiken!

Franse veldwespen hebben een heel specifiek uiterlijk. Het gezicht is daarin een belangrijk herkenningspunt. Ze gebruiken hun variabele gezichtstekeningen om elkaar als individu te herkennen, en elke nest heeft bovendien een unieke geur. Geen enkel nest ruikt hetzelfde. In de winter zijn het alleen de koninginnen die overblijven. Ze zoeken beschutte plekken op om in winterslaap te gaan, denk aan spouwmuren, holle plantenstengels of schuren en onder dakpannen. En nu komt het mooie: ze doen dat samen. Meerdere koninginnen op één plek, naast elkaar, zonder gedoe over uiterlijk of geur. Ze bouwen gewoon samen een thuis. In de zomer zie je soms ook nesten waar meerdere koninginnen samenleven en samenwerken. Geen onderlinge strijd. Sociale intelligentie op een niveau dat ons mensen eerlijk gezegd zou moeten inspireren. Herken je dat?

Van passieve waarnemer werd ik langzaam maar zeker een actieve beschermer van de stadsnatuur. Ik dook regelmatig de boeken in om meer te begrijpen van deze bijzondere wereld om mij heen. In het werk van Jac. P. Thijssen las ik gedetailleerde beschrijvingen van dieren die nesten graven, gangenstelsels aanleggen en gedrag vertonen dat je misschien niet meteen verwacht. Hij observeerde solitaire wespen en bijen die in de grond nestelen. Wat me daarbij altijd weer treft: in zijn observaties uit 1913 wordt het graven van een nest beschreven als iets wat "hij" doet. Terwijl deze nestengravers toch echt vrouwen zijn.

Die vrouwen, die bijen, die wespen, zij hebben mij in beweging gezet. Ik ging van bermtoerist naar stadsnatuur ambassadeur. Naarmate mijn kennis van de stadsnatuur groeide, groeide ook mijn betrokkenheid. Samen met de gemeente en buurtbewoners initieerde ik een bijenburcht in de wijk. Want de straat is van ons allemaal. Samenwonen is samen delen, met mensen en met niet-mensen. Ik geloof in een wereld waarin we veel evenwichtiger met elkaar kunnen leven, net zoals de Franse veldwespen dat doen. Niet gefixeerd op het eigen ego, maar samenbouwen aan een gemeenschap van leven. Als bermtoerist leerde ik van de stadsnatuur te houden. Er ging een hele nieuwe wereld voor mij open. Je mag het gerust een beetje "Lof der Zotheid" noemen.

Vandaag staan we stil bij Internationale Vrouwendag. Een dag die mijn extra dierbaar is, juist omdat de natuur mij al zo lang laat zien hoe krachtig vrouwen zijn. Niet als symbool of statement, maar gewoon in de praktijk, elke dag, in elke tuin, in elke berm. Sinds 1917 mogen vrouwen in Nederland zich verkiezbaar stellen. Sinds 1919 hebben zij actief stemrecht. We hebben een lange weg afgelegd. Maar kijk naar de Franse Veldwesp, en je ziet dat vrouwen al veel langer weten hoe je een gemeenschap opbouwt.

Dankjewel voor dit mooie gebaar, kan ik nog onopgemerkt als bermtoerist door?

Sharida Bhageloe, Stadsnatuur ambassadeur
KNNV Natuurlijk Rotterdam